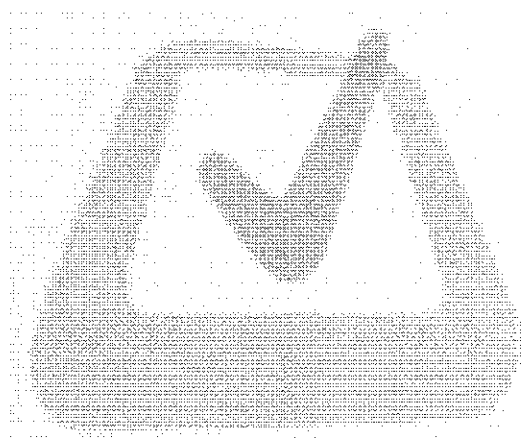

REKENKAMERCOMMISSIE
WESTLAND

Jaarverslag 2007

Rekenkamercommissie Westland

Inhoudsopgave

- 1. Inleiding**
- 2. Doel en inrichting rekenkamerfunctie**
 - 2.1 Samenstelling Rekenkamercommissie
 - 2.2 Doelstelling Rekenkamercommissie
- 3. Activiteiten 2007**
 - 3.1 Onderzoeksprogramma 2007
 - 3.2 Afronding onderzoek naar een aantal aspecten van de programmabegroting 2006-2009
 - 3.3 Onderzoek dienstverlening
 - 3.4 Onderzoek handhaving
 - 3.5 Onderzoek voortgang fusie
 - 3.6 Totstandkoming onderzoeksprogramma 2008
 - 3.7 Vergaderingen
- 4. Financieel overzicht**
- 5. Nawoord**

1. Inleiding

Voor u ligt het tweede jaarverslag van de Rekenkamercommissie Westland (RKC). Met dit jaarverslag wil de RKC verantwoording afleggen en inzicht geven in de wijze waarop de RKC een bijdrage heeft geleverd aan het verbeteren van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het lokaal bestuur in de gemeente Westland. Volgens de Gemeentewet (artikel 185, lid 3) is de Rekenkamer(commissie) verplicht vóór 1 april een jaarverslag uit te brengen.

Het jaarverslag begint met de samenstelling van de RKC. Ook wordt een toelichting gegeven op het doel van de commissie en haar werkzaamheden. Ingegaan wordt op de verordening en reglementen waar zij zich op baseert en er wordt een samenvatting gegeven van de (onderzoeks)activiteiten die de commissie in 2007 heeft uitgevoerd. Het jaarverslag sluit af met een financieel overzicht.

2. Doel en inrichting rekenkamerfunctie

2.1 *Samenstelling Rekenkamercommissie Westland*

De commissie is in november 2005 van start gegaan. De leden zijn benoemd in de raadsvergadering van 22 november 2005. De gemeentelijke Verordening op de rekenkamercommissie van de gemeente Westland vormt hiervoor de basis. Deze verordening is door de raad vastgesteld op 29 maart 2005.

In de gemeente Westland is sprake van een rekenkamercommissie bestaande uit raadsleden en externe leden. Vanaf de start van de RKC in november 2005 is de samenstelling als volgt:

Externe leden

mevr. drs. K. Meijer (voorzitter)
mevr. J.A. Brocke RA MGA
dhr. drs. R.R. Bouman RE RA

Raadsleden

mevr. mr. A.W. Bom-Lemstra
dhr. mr. J.A. Prins

ondersteuning

De rekenkamercommissie wordt secretariael en inhoudelijk ondersteund door de heer D. van Vliet, die als raadsadviseur financiën / plv. griffier werkzaam is bij de griffie.

2.2 *Doelstelling Rekenkamercommissie*

Per 1 januari 2006 is iedere gemeente verplicht om een rekenkamer of een rekenkamercommissie te hebben. Deze verplichting vloeit voort uit de Wet dualisering Gemeentebestuur die per 7 maart 2002 van kracht is geworden. De RKC vindt haar wettelijke basis in de gemeentewet (art. 81oa en de art. 182 t/m 185) en is ingesteld om onderzoek te verrichten naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van gemeentelijk beleid en beheer.

De Gemeentewet bepaalt dat de raad moet kiezen voor een rekenkamer volgens een vast model dat in de wet is vastgelegd (hierin is geen plaats voor raadsleden) of voor een rekenkamerfunctie waarbij de raad - binnen de wettelijke kaders - meer zelf invulling geeft aan de uitvoering van de taak.

In de gemeente Westland is voor de laatstgenoemde optie gekozen en is er een rekenkamercommissie geïnstalleerd, waarin ook raadsleden zitting hebben. Met de resultaten van rekenkameronderzoeken kan de gemeenteraad invulling geven aan zijn controlerende en kaderstellende taak ten aanzien van de uitvoering van het gemeentelijk beleid door het college van B&W. Naast versterking van de controle door de gemeenteraad zal rekenkamerwerk, mits periodiek en deskundig toegepast, leiden tot grotere transparantie van de gemeentelijke organisatie waar ook burgers baat bij hebben. De RKC Westland stelt zich tot doel om met haar onderzoeken een positieve bijdrage te leveren aan raad, college, ambtelijke organisatie en burgers. Mede gelet op de opbouwfase waarin de gemeente Westland vanaf de herindeling per 1 januari 2004 verkeert, ziet de RKC Westland zich niet als een afrekencommissie.

3. Activiteiten 2007

3.1 *Onderzoeksprogramma 2007*

Op 26 januari 2007 heeft de RKC het onderzoeksprogramma 2007 vastgesteld.

Onderwerpen daarvoor heeft zij in 2006 verzameld bij burgers, raads- en collegeleden. De aangedragen onderwerpen werden opgenomen in een groslijst, die de RKC heeft gecompliceerd door eigen meningsvorming. Uit de groslijst werden voor het onderzoeksprogramma 2007 de volgende onderwerpen gekozen:

1. Dienstverlening;
2. Handhaving / Gedoogbeleid;
3. Voortgang fusie

Verder maakt het onderzoeksprogramma 2007 melding dat in februari 2007 het lopende onderzoek naar een aantal aspecten van de programmabegroting 2006 – 2009 wordt afgerond en dat de uitkomsten van dat onderzoek met de raadsleden worden besproken in een speciale presentatiebijeenkomst op 5 maart 2007.

3.2 *Afronding onderzoek naar een aantal aspecten van de programmabegroting 2006-2009.*

Conform de planning is in februari 2007 het onderzoek afgerond. De bevindingen van het onderzoek, met conclusies en aanbevelingen, zijn neergelegd in het rapport, getiteld *sturen op resultaat?* In het jaarverslag 2006 is uitvoerig beschreven hoe het onderzoek is uitgevoerd.

De hoofdconclusie van het rapport *sturen op resultaat?* is dat de programmabegroting in de huidige vorm onvoldoende mogelijkheden biedt om de prestaties te meten, waardoor de Raad onvoldoende in staat is greep te houden op de gemeentelijke doelen. De begroting is onvoldoende SMART geformuleerd, waarbij doelen vooral te weinig specifiek, meetbaar en tijdgebonden worden verwoord. Wel voldoet de programmabegroting van de gemeente Westland op hoofdlijnen aan de wettelijke inrichtingseisen die zijn opgenomen in het BBV, maar heeft voor wat betreft de diepgang en toelichting beperkte informatiewaarde. Naar aanleiding van deze conclusies wordt het volgende aanbevolen:

1. opzet programmabegroting vanuit de missie van de gemeente Westland;
2. opzet programmabegroting als basis voor planning en control;
3. programmabegroting in lijn met ambities;
4. programmabegroting als integraal (start)document;
5. programmabegroting concreter en SMART-er;
6. doorloop een zorgvuldig en gezamenlijk proces van totstandkoming van de kaders en programma's.

Op 5 maart 2007 is het rapport gepresenteerd aan de raad. Na een plenaire start, met een presentatie van het rapport door de voorzitter van de RKC, is in een drietal werkgroepjes gediscussieerd over kaderstellende doelen aan de hand van de programmabegrotingen van de gemeenten Apeldoorn, Uithoorn en Bodegraven. Er is voor deze programmabegrotingen gekozen omdat deze een verschillend beeld geven over hoe programmabegrotingen kunnen worden ingericht. Aan de raadsleden is de vraag voorgelegd welke begroting of onderdelen van de begroting hun het meeste aanspreekt, zodat in het herijkingsproces van de programmabegroting van de gemeente Westland daarmee rekening kan worden gehouden. Ter afsluiting van de bijeenkomst zijn de uitkomsten per werkgroep plenair gedeeld.

3.3 Onderzoek dienstverlening

In het onderzoeksplan 2007 is aangegeven dat de RKC een onderzoek wil uitvoeren naar de publieke dienstverlening. Bij het opstellen van het onderzoeksplan bleek dit onderwerp van diverse kanten bij de RKC te zijn aangemeld, ook door inwoners van de gemeente. Het is bovendien een onderwerp dat hoog scoorde op de selectiecriteria die de RKC heeft vastgelegd. Publieke dienstverlening vormt een belangrijk onderdeel van het functioneren van de gemeente.

De RKC heeft de onderzoeksoopdracht in de volgende drie onderzoeksvragen verdeeld:

1. Is het beoogde financiële effect bereikt door centralisatie van de balies?
2. Is de kwaliteit van de dienstverlening verbeterd na de fusie?
3. De RKC wil met betrekking tot de digitale dienstverlening inzicht verkrijgen in het gewenste ambitieniveau in relatie tot de huidige stand van zaken. Daarbij worden betrokken de ontwikkelingen op dit gebied bij andere gemeenten.

De RKC heeft besloten het onderzoek door een derde te laten uitvoeren. Eind maart is aan 5 bureaus gevraagd offerte uit te brengen. Na de presentatie op 23 april 2007 van 2 geselecteerde bureaus is PricewaterhouseCoopers Advisory (PwC) gevraagd het onderzoek uit te voeren.

Op 23 mei 2007 organiseert de RKC, in samenwerking met PwC, een startbijeenkomst voor het ambtelijk apparaat. Uitgenodigd worden naast het directieteam (DT) de afdelingen, die bij het onderzoek worden betrokken. Tijdens die bijeenkomst wordt het onderzoeksteam geïntroduceerd. Het lid-rapporteur namens de RKC is mevrouw J. Brocke en het PwC-team wordt aangestuurd door de heer L. van den Dool. Het PwC-team bestaat naast de heer Van den Dool uit 4 personen. Nadat aangegeven is wat de bedoeling van het onderzoek is, wordt de aanpak en planning van het onderzoeksproces besproken.

Het daadwerkelijke onderzoek vindt plaats in de maanden juni en juli. In de RKC-vergadering van 16 juli 2007 presenteert de heer Van den Dool de voorlopige bevindingen van het onderzoek.

Op 12 september 2007 is het concept-rapport gereed, dat op 17 september 2007 voor ambtelijk wederhoor naar de gemeentesecretaris wordt gezonden. Op 3 oktober 2007 wordt de fase van het ambtelijk wederhoor afgerond. In de RKC-vergadering van 9 oktober 2007 wordt het rapport formeel vastgesteld.

De hoofdconclusie is dat de resultaten van het onderzoek een overwegend positief beeld laten zien. Ten eerste heeft de centralisatie van de frontoffice Burgerzaken geleid tot het beoogde financiële effect. De bezuinigingsdoelstelling is gerealiseerd. Ten tweede is de kwaliteit van de dienstverlening voor bouwzaken na de fusie verbeterd. De dienstverlening op het terrein zorg is na de fusie op onderdelen beter geworden, op onderdelen gelijk gebleven en sterk in ontwikkeling. Hierbij wordt opgemerkt dat de situatie na 1 januari 2007 door de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Stiploketten moeilijk te vergelijken is met de situatie voor de fusie. De klachtafhandeling is na de fusie (nog) niet verbeterd. Ten derde maken de onderzoeksresultaten duidelijk dat de gemeente goed zicht heeft op de noodzakelijke investeringen voor het realiseren van het gewenste ambitieniveau op het gebied van digitale dienstverlening. Om de gewenste ambitie van fast-follower waar te maken dient vooral de huidige slagkracht versterkt te worden.

Naar aanleiding van het voorgaande komt de RKC tot een vijftal aanbevelingen:

1. betreffende de verdeling van de kosten van de Stiploketten;
2. betreffende de bezetting van de formatie bouwplantoetsers;
3. betreffende de dienstverlening door de Stiploketten;
4. betreffende de interne afhandeling van klachten;
5. betreffende de verdere stappen in de digitale dienstverlening.

Op 15 oktober 2007 wordt het college een reactie gevraagd op de conclusies en aanbevelingen. Deze reactie komt op 8 november 2007 binnen. Aangegeven wordt dat de conclusies door het college worden gedeeld, behalve voor wat betreft de afhandeling van externe klachten. Ten aanzien van het extreem laag aantal geregistreerde klachten kan het college zich ook voorstellen dat de goede dienstverlening door onze organisatie een positief effect heeft op het aantal klachten. Ten aanzien van de aanbevelingen geeft het college aan dat deze worden onderschreven, wil uitvoeren en daarover bovendien zal rapporteren.

Tijdens de raadsvergadering op 18 december 2007 wordt het rapport met de titel 'Dienstverlening over de drempel; publieke dienstverlening in Westland', door mevr. K. Meijer, voorzitter van de RKC, aangeboden aan de raad. Het rapport wordt vervolgens met het college besproken in de commissie Bestuur van 10 januari 2008. In de raadsvergadering van 29 januari 2008 besluit de raad de aanbevelingen van het rapport over te nemen.

3.4 Onderzoek handhaving

Het tweede onderzoek, dat in het onderzoeksplan 2007 is aangegeven, betreft een onderzoek naar het handhavings- en gedoogbeleid in de gemeente Westland. Dit onderwerp is op de groslijst gekomen, omdat een tweetal door burgers aangedragen onderzoeksonderwerpen betrekking heeft op het gedoogbeleid van de gemeente. Zo is gevraagd hoe de gemeente optreedt bij het toe-eigenen van snippergroen en hoe tegen vervuilende bedrijven wordt opgetreden. De RKC heeft naar aanleiding van deze vragen gemeend de handhaving c.q. gedoogbeleid breder te willen onderzoeken.

Het doel van het onderzoek is: *Het inventariseren van de mate waarin sprake is van een actief handhavingsbeleid in de gemeente Westland bij een selectie van gemeentelijke beleidstaken die direct relevant zijn voor burgers.*

Uiteindelijk zijn de volgende zes thema's geselecteerd:

- Assimilatieverlichting
- Horeca en uitgaan
- Illegale huisvesting
- Illegale lozingen
- Snippergroen
- Zwerfvuil

De RKC heeft besloten het onderzoek door een derde te laten uitvoeren in de vorm van een quick scan. Dit wil zeggen dat de focus van het onderzoek ligt op de aanwezigheid van instrumenten voor handhavingsbeleid (nota's, doelstellingen, etc.) en dat er geen beoordeling plaats vindt van de kwaliteit van de instrumenten. Eind mei 2007 is aan 4 bureaus gevraagd offerte uit te brengen. Na de presentatie op 4 juli 2007 van 2 geselecteerde bureaus is Research voor Beleid (RvB) gevraagd het onderzoek uit te voeren.

Op 15 oktober 2007 organiseert de RKC, in samenwerking met RvB, een startbijeenkomst voor het ambtelijk apparaat. Uitgenodigd worden naast het DT de afdelingen, die bij het onderzoek worden betrokken. Tijdens de bijeenkomst wordt het onderzoeksteam geïntroduceerd. Het lid-rapporteur namens de RKC is dhr. R. Bouman en het RvB-team wordt aangestuurd door de heer J. Wils. Het onderzoeksteam bestaat uit 2 personen. Nadat aangegeven is wat de bedoeling van het onderzoek is, wordt de aanpak en planning van het onderzoeksproces besproken.

Het daadwerkelijke onderzoek vindt plaats van half oktober tot half november 2007. In de RKC-vergadering van 29 november 2007 licht de heer Wils de uitkomsten toe, zoals deze zijn weergegeven in het concept-rapport. Nadat de RKC met de inhoud van het concept-rapport heeft ingestemd, wordt op 3 december 2007 het concept-rapport voor ambtelijk wederhoor naar de secretaris gezonden. Op 12 december wordt de fase van het ambtelijk wederhoor afgerond. Aangezien het om een inventariserend onderzoek gaat, vindt geen bestuurlijk wederhoor plaats. In de RKC-vergadering van 13 december 2007 wordt het rapport formeel vastgesteld. Het rapport krijgt de titel mee: *handhaven met beleid*.

De eindconclusie van het onderzoek is dat het handhavingsbeleid op de onderzochte thema's goed in elkaar steekt. Er wordt nagedacht over de inzet op de geprioriteerde handhavingsterreinen, de koppeling tussen beleid en handhaving is sterk, het beleid wordt doorgaans geëvalueerd en er wordt rekening gehouden met de klachten en meldingen die worden gedaan bij het Meldpunt Leefomgeving. De thema's waarop nog niet echt sprake is van actief handhavingsbeleid staan wel beleidsmatig in de aandacht. Een aandachtspunt is het meer gebruik maken van registraties van overtredingen en interventies voor het evalueren van het beleid en het opstellen van nieuw beleid. Op die manier zou de handhavingscyclus completer zijn.

In de raadscommissie Bestuur van 10 januari 2008 wordt het rapport door dhr. R. Bouman aangeboden aan de raad. Vervolgens vindt de technische behandeling van het rapport plaats in de raadscommissie Bestuur van 14 februari 2008.

Aangezien het rapport zich beperkt tot conclusies en omdat er in het rapport geen aanbevelingen worden gedaan vindt geen behandeling plaats in de officiële raadsvergadering. De raad neemt het rapport als ingekomen stuk, onder dankzegging aan de RKC, voor kennisgeving aan.

3.5 **Onderzoek voortgang fusie**

Na vooronderzoek is geconstateerd dat bij de herindeling geen duidelijke doelen zijn gesteld, die getoetst kunnen worden of ze al dan niet zijn gehaald. De RKC heeft daarom gemeend van dit onderzoek te moeten afzien.

3.6 **Totstandkoming onderzoeksprogramma 2008**

Op 21 januari 2008 heeft de RKC het onderzoeksprogramma 2008 vastgesteld. De onderwerpen daarvoor heeft zij in 2007 verzameld en wel op de volgende wijze, namelijk door:

- Op 26 september een brief te zenden naar raad en college, met het verzoek suggesties kenbaar te maken en
- Door eind september burgers daartoe op te roepen via een persbericht, een oproep op de gemeentepagina in het regionale huis-aan-huisblad "Het Hele Westland" en de website van de gemeente.

De oproep naar de burgers heeft 2 reacties opgeleverd. Daarnaast heeft een viertal fracties uit de raad (CDA, LPF, PW en VVD) onderwerpen aangedragen. Het college heeft geen onderwerpen aangedragen. Zij zijn van mening dat het hun niet past vooraf te adviseren over onderzoeksonderwerpen, aangezien zij immers onderwerp van onderzoek zijn. De RKC heeft haar groslijst van mogelijke onderzoeksonderwerpen gecompleteerd door eigen meningsvorming.

3.7 **Vergaderingen**

In 2007 heeft de RKC elf reguliere vergaderingen gehouden. De data waarop deze vergadering plaatsvonden waren: 24 januari, 6 februari, 21 maart, 14 mei, 2 juli, 16 juli, 4 september, 9 oktober, 5 november, 29 november en 13 december. Op 5 maart organiseerde de RKC een workshopavond voor raadsleden naar aanleiding van het uitbrengen van het onderzoeksrapport naar de programmabegroting 2006, op 27 februari kwam de RKC bijeen om deze avond voor te bereiden. Verder is de RKC op 23 april en 4 juli bijeen geweest in verband met de selectie van onderzoeksbureaus voor respectievelijk de onderzoeken dienstverlening en handhaving. Op 19 november 2007 heeft een delegatie van de RKC een gesprek gehad met het DT over de mogelijke onderzoeksonderwerpen in 2008.

4. **Financieel overzicht**

De RKC heeft de beschikking over een budget van € 80.000,--.

Omschrijving	Begroting 2007	Werkelijk 2007	Saldo 2007
Onderzoeken	€ 75.000,--	€ 51.972,--	€ 23.028,--
Presentiegelden externe leden	€ 5.000,--	€ 8.800,--	€ 3.800,-- -/-
Km-vergoeding		€ 661,96	€ 661,96 -/-
Contributie NVRR		€ 510,--	€ 510,-- -/-
Totaal (overschot)	€ 80.000,--	€ 61.943,96	€ 18.056,04

De RKC wordt bij haar werkzaamheden ondersteund door een ambtelijk secretaris. De kosten voor de secretaris komen niet ten laste van het budget van de RKC, maar worden meegenomen bij de salariskosten van de griffie. Er wordt gemiddeld 18 uur per week aan secretariaatswerkzaamheden besteed. Deze werkzaamheden bestaan o.a. uit inhoudelijke ondersteuning, de voorbereiding en verslaglegging van vergaderingen, de budgetbewaking en het doen van betalingen, het leggen van contacten met onderzoeksbureaus en het verzorgen van een schakelfunctie tijdens het onderzoeksproces tussen het onderzoeksbureau en de ambtelijke organisatie, het uitbrengen en publiceren van de onderzoeksrapporten, de voorbereiding van het onderzoeksprogramma en jaarverslag, het bijwonen van externe bijeenkomsten, zoals de secretarissenbijeenkomsten van de RKC's Haaglanden.

De conclusie is dat de RKC Westland in 2007 ruim binnen haar budget is gebleven. Met name de onderzoekskosten zijn aanzienlijk lager uitgevallen dan geraamd. Dit is te verklaren doordat het onderzoek naar de voortgang fusie niet heeft plaatsgevonden.

5. **Nawoord**

De RKC Westland heeft met dit jaarverslag u een volledig beeld willen geven van haar activiteiten in 2007. De RKC is verheugd te kunnen constateren dat alle voorgenomen onderzoeken in 2007 zijn uitgevoerd. De commissie is de ambtelijke organisatie zeer erkentelijk voor haar medewerking aan de onderzoeken zodat de onderzoeken volgens planning konden worden afgerond. Ook de samenwerking met de onderzoeksbureaus liep geheel naar wens, wat resulteerde in het uitbrengen van gedegen rapporten. Zover de RKC kon nagaan zijn deze rapporten door de raad in positieve zin ontvangen. De RKC hoopt dat de raad met de uitkomsten van de onderzoeken zijn voordeel kan doen bij de kaderstellende en controlerende taak.

Namens de Rekenkamercommissie Westland,
Karin Meijer, voorzitter.

Dit is een uitgave van de Rekenkamercommissie Westland.

Voor meer informatie over de inhoud van dit verslag of de Rekenkamercommissie Westland in het algemeen, kunt u contact opnemen met de secretaris van Rekenkamercommissie Westland, de heer D. van Vliet.

Griffie gemeente Westland,
Postbus 150, 2670 AD Naaldwijk.
T: 0174 – 673 038
F: 0174 – 673 031
E: dvliet@gemeentewestland.nl
I : www.gemeentewestland.nl